

Особливості експертизи підручників з трудового навчання для основної школи

Презентація

**Мачачі Тетяни
Святославівни**

e-mail: tmachacha@ukr.net

2016

Експерти, увага!

вчителі та восьмикласники
очікують новий підручник з
трудового навчання

навчати і вчитись
легко й цікаво, коли є для
цього якісні інструменти

без якісної експертизи
не буде якісного
підручника!

Ваші вигоди

компетентно і безкоштовно
підготуєтеся до експертизи

зеконومیте час
на проведення експертизи

станете консультантами,
тренерами

**почуття
задоволення**

Експертиза – це легко, якщо:

Сучасний підручник з трудового навчання. Що це таке?

інформаційно–діяльнісна модель процесу
трудового навчання, що відображає:

- ✓ *мету*
- ✓ *зміст*
- ✓ *технологію реалізації дидактичної системи*

*створюється відповідно до
інваріантної складової
навчальної програми*

Пріоритетні функції підручника з трудового навчання

ФУНКЦІЇ

інформативна

організаційна

мотиваційна

творча

комунікативна

формуваньно-оцінювальна

Яка ж місія підручника з трудового навчання?

Реалізація творчого потенціалу учня в проектно-технологічній діяльності

*Через предметну
компетентність –
до ключових*

Інтегративна сутність трудового навчання

ключові компетенції та міжпредметні зв'язки

Підручники з трудового навчання для 8 класу

(за блоками навчальної програми)

8 клас

Для дівчат:

Технологія
виготовлення
швейних
виробів

Для хлопців:

Технологія
виготовлення
виробів із
сортового
прокату та
листового
металу

Розділи підручника

1

*Основи
матеріало-
знавства*

2

*Технологія
виготов-
лення
виробів*

3

*Основи
техніки,
технологій
проекту-
вання*

4

*Технологія
побутової
діяльності*

Зміст I і II розділів та очікувані освітні результати.

зміст I розділу

зміст II розділу

результати

Базові знання з
матеріалознавства

Основи
проектування і
виготовлення

I – II

- *створений виріб*
- *проектно-технологічна компетентність*

Зміст III і IV розділів та очікувані освітні результати

зміст III розділу

зміст IV розділу

результати

Основи техніки,
механізми,
машини, сучасні
технології

Ключові
компетентності
для
повсякденного
життя

III *базові знання
і вміння для
виконання
проектів*

IV *здатність
облаштовувати
власний побут*

Що ж нового у змісті підручників?

- **проектно–технологічна діяльність** – ... від творчого задуму до реалізації
- **три фази завершеності ПТД* (проекту):**
  - ✓ проектування
  - ✓ технологія
  - ✓ рефлексія

*ПТД – проектно–технологічна діяльність

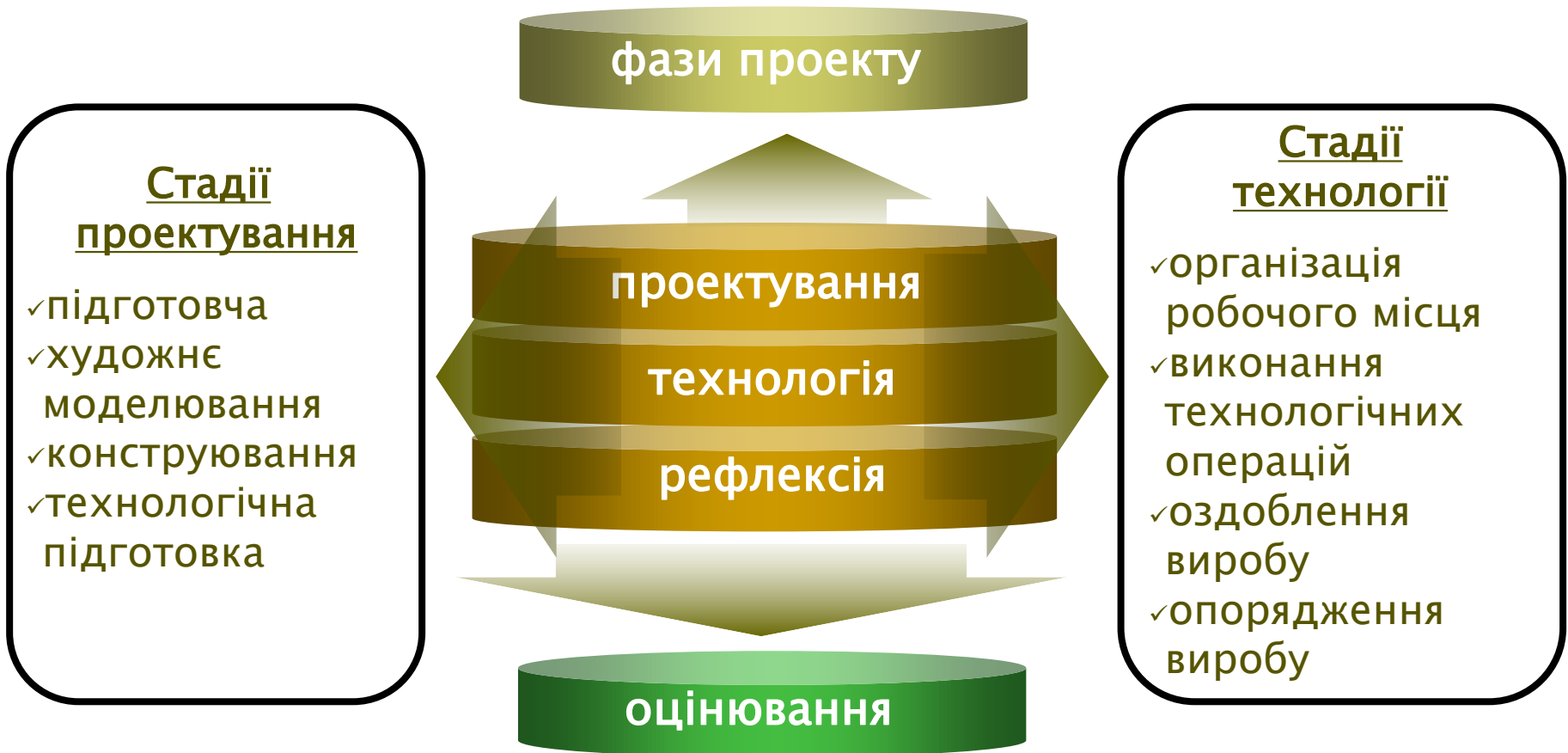
Ключові терміни і поняття

- ✓ **проектування** – процес створення образу майбутнього художньо–матеріального виробу та визначення способів його виготовлення
- ✓ **технологія** – сукупність способів і засобів перетворення матеріалів у вироби за наперед визначеною послідовністю та задля інтересів людини
- ✓ **рефлексія** – осмислення, аналіз і самооцінювання цілей, завдань, змісту та результатів предметно–перетворювальної діяльності

Структура проекту (проектно-технологічної діяльності)

Ключові терміни і поняття

- ✓ **Проектно-технологічна компетенція** – це сукупність наперед заданих, взаємопов'язаних знань, умінь, способів діяльності трудового навчання, що стосуються реальних об'єктів предметно-перетворювальної діяльності та орієнтовані на реалізацію творчого потенціалу учнів. Вони необхідні для реалізації якісної проектно-технологічної діяльності
- ✓ **Проектно-технологічна компетентність** – набутий учнями в процесі трудового навчання інтегрований результат технологічної освіти, особистісні якості (здібності), досвід проектно-технологічної діяльності, що забезпечують готовність і здатність успішно застосовувати знання, вміння, способи діяльності в контексті створення реальних об'єктів діяльності

Порівняння освітніх результатів

знаннєвий підхід

Учень:

- ✓ *Має знання у формі інформації про діяльність*
- ✓ *Має автоматизовані навички*
- ✓ *Функціонально грамотний*

компетентнісний підхід

Учень:

- ✓ *Застосовує знання у діяльності*
- ✓ *Діє усвідомлено*
- ✓ *Здатний і готовий розв'язувати життєві проблеми*

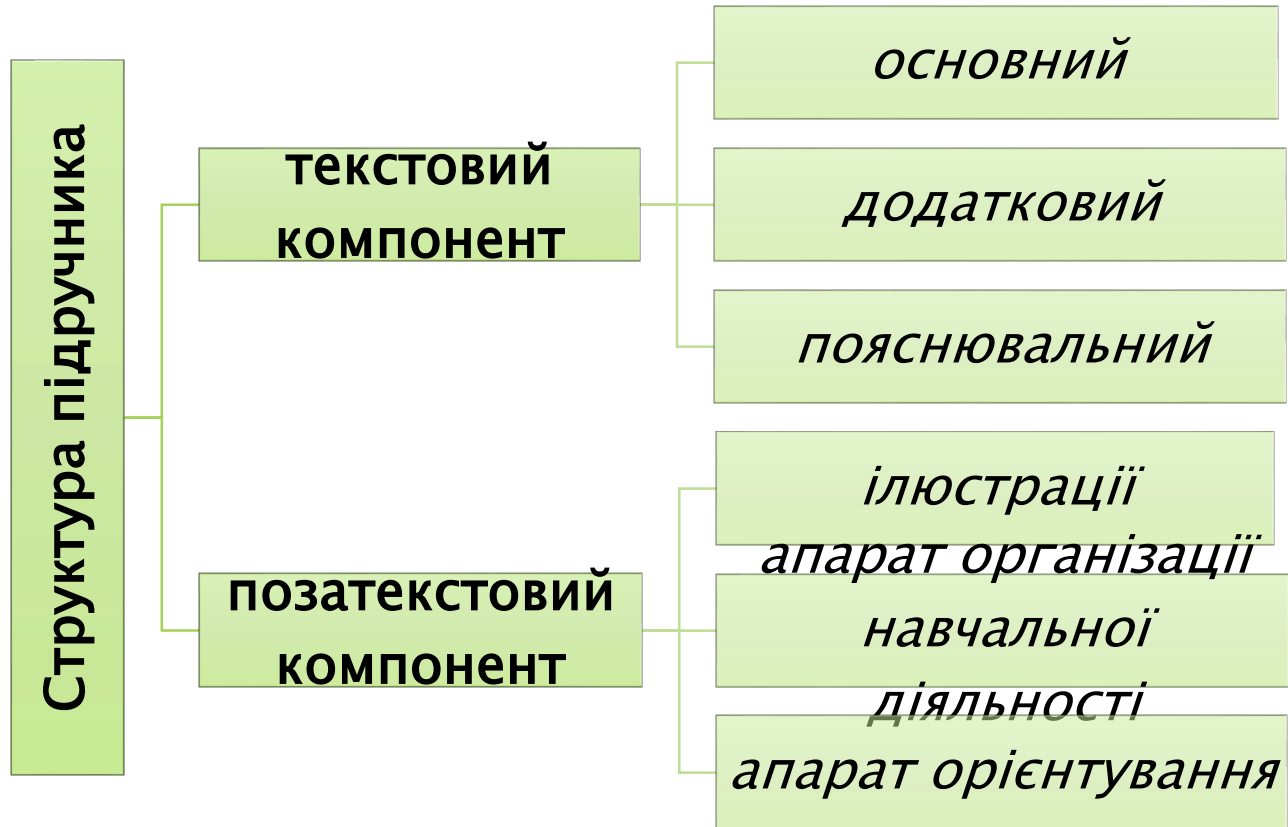
Основні компоненти навчального матеріалу сучасного підручника

1 Інформаційний	2 Репродуктивний	3 Творчий	4 Емоційно- ціннісний
<ul style="list-style-type: none"> ✓ текстовий матеріал ✓ позатекстовий матеріал	<ul style="list-style-type: none"> ✓ загально-навчальні завдання ✓ практичні репродуктивні роботи ✓ інструкції ✓ рекомендації	<ul style="list-style-type: none"> ✓ цілепокладання ✓ проблемні запитання, завдання ✓ творчі, дослідницькі практичні роботи	<ul style="list-style-type: none"> ✓ мотиваційність ✓ варіативність ✓ діалоговість ✓ образність ✓ соціальність ✓ варіативність ✓ комунікативність ✓ рефлексивність

Структура підручника

Параметри і критерії оцінювання текстового компоненту підручника

Параметри текстового компоненту		
<i>Основний текст</i>	<i>Додатковий текст</i>	<i>Пояснювальний текст</i>
Критерії		
<i>Загальні</i>	<i>Специфічні для трудового навчання</i>	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ оптимальне співвідношення ✓ обсяг ✓ доцільність ✓ особистісна орієнтованість (діалоговість) ✓ доступність ✓ науковість ✓ достатність пояснень ✓ образність ✓ логічність ✓ лаконічність тощо 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ практична орієнтованість ✓ зв'язок з потребами соціокультурного середовища школи, учнів ✓ професійна орієнтованість ✓ декоративно-естетична спрямованість ✓ інтегрованість ✓ організаційна завершеність 	

Параметри і критерії оцінювання ілюстрацій

Зображувальні	Умовно-графічні
<ul style="list-style-type: none"> ✓ малюнки ✓ репродукції ✓ фотографії	<ul style="list-style-type: none"> ✓ схеми, ескізи ✓ кресленики ✓ карти
Критерії	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ оптимальне співвідношення ✓ обсяг ✓ доцільність ✓ зв'язок з текстом ✓ мотиваційність ✓ змістовність ✓ якість ✓ естетичність ✓ емоційність ✓ послідовність, логічність	

Параметри і критерії оцінювання апарату організації навчальної діяльності

Апарат організації навчальної діяльності		
Запитання і завдання	Практичні роботи	Текстові таблиці
<ul style="list-style-type: none"> ✓ відтворювальні ✓ перетворювальні ✓ дослідницькі ✓ проблемні ✓ рефлексивні ✓ самоконтролю 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ репродуктивні ✓ дослідницькі ✓ творчі 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ узагальнювальні ✓ конкретизувальні ✓ ілюструвальні ✓ порівняльні
Критерії		
<i>Загальні: оптимальне співвідношення, доцільність, достатність, посиленість</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ мотиваційність ✓ поле вибору ✓ можливість самовираження ✓ комунікативність ✓ адаптивність ✓ спонування до власних суджень, активної дії, самостійної роботи ✓ самоперевірка, самоконтроль, самооцінювання, коригування 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ варіативність ✓ інструкційність ✓ зв'язок з життям ✓ узагальнення, систематизація, поглиблення, відтворення, аналіз, творення і застосування знань з відповідної теми ✓ алгоритм організації проектно-технологічної діяльності ✓ наявність критеріїв оцінювання освітнього продукту 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ логічність ✓ доступність ✓ узагальнювальність ✓ систематизованість ✓ цілісність ✓ лаконічність ✓ оригінальність

Параметри і критерії оцінювання апарату орієнтування

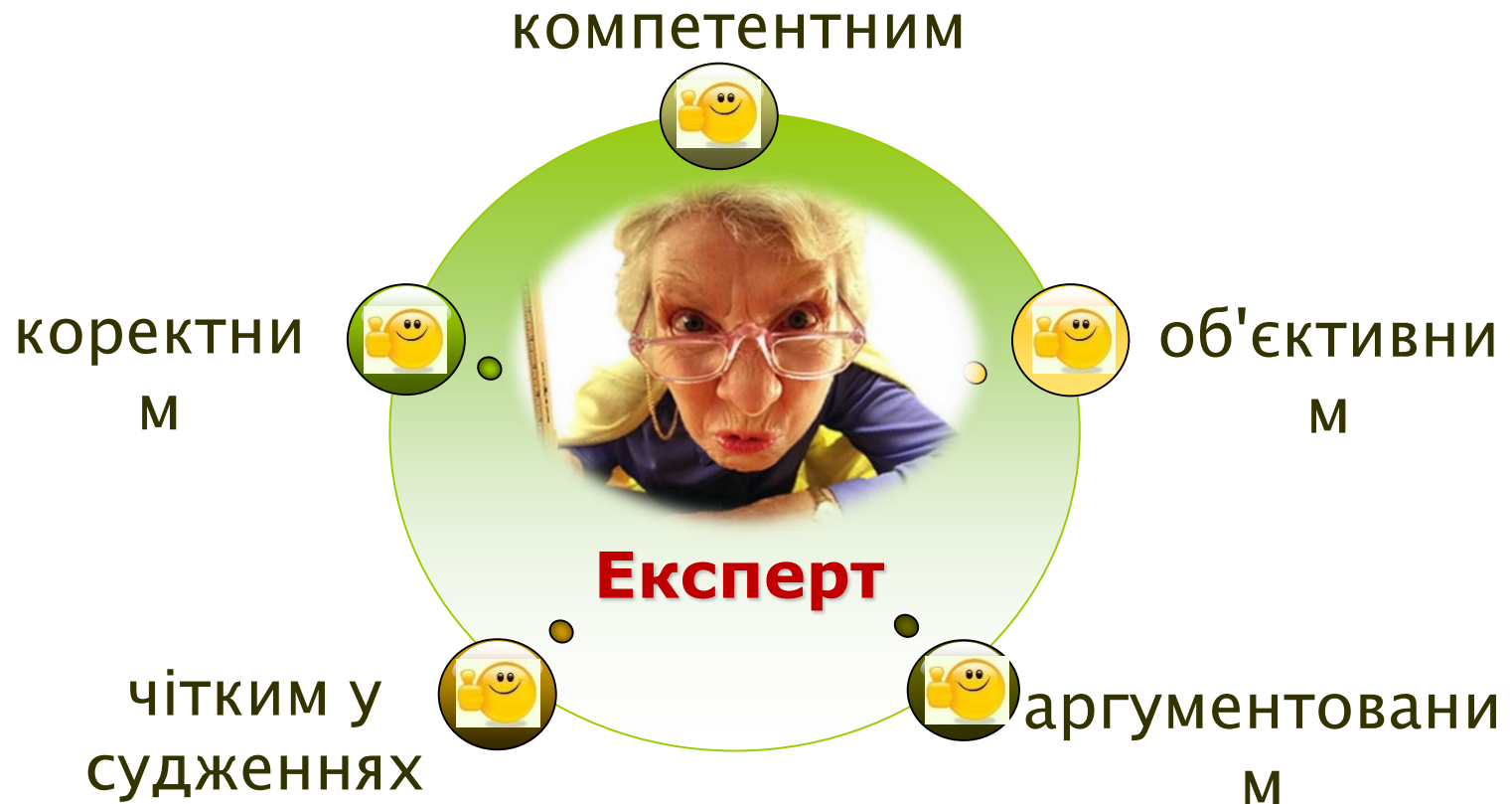
- титульний лист
- вступне звертання до учнів
- шмуцтитули перед кожним розділом
- заголовки
- рубрикація і тематичні символи
- сигнали-символи (пiктограми)
- видiлення у тексті (курсивом, жирним шрифтом, фоном у кольорi тощо)
- загальний змiст

Критерії

- ✓ наявність основних компонентів
- ✓ раціональність рубрикацій
- ✓ доцільність сигналів-символів
- ✓ достатність для організації навчальної діяльності
- ✓ чіткість формулювання
- ✓ можливість цілевизначення і планування
- ✓ відображення кінцевого результату і рівнів досягнень
- ✓ контроль і самоконтроль
- ✓ оцінювання і самооцінювання
- ✓ естетичність оформлення

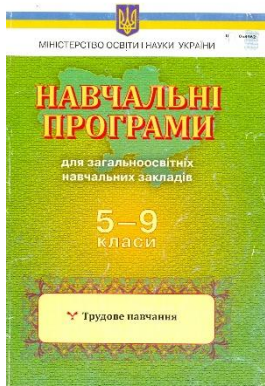
І на останок, – яким же повинен бути експерт? 🧐

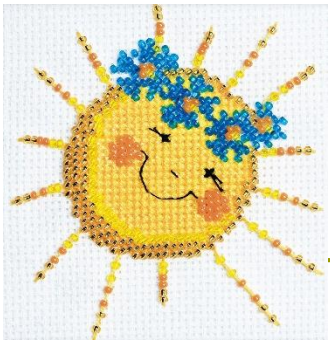
Про розробника презентації: **Мачача Тетяна Святославівна,**

*канд. пед. наук, старший науковий співробітник відділу технологічної освіти інституту педагогіки НАПН,
керівник авторського колективу, співавтор:*

- ✓ чинного ДС
- ✓ навчальних програм
- ✓ підручників
- ✓ робочих зошитів
- ✓ дидактичних матеріалів
- ✓ посібників
- ✓ методичних рекомендацій

***Далі буде...
Дякуємо за увагу!***

